

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Rhaglen Reoleiddio ar gyfer Archwilio Perfformiad 2012-13

Cyngor Sir Ynys Môn

Cyhoeddwyd: Mai 2012

Cyfeirnod y ddogfen: 305A2012

Statws y ddogfen

Paratowyd y ddogfen hon at ddefnydd mewnol Cyngor Sir Ynys Môn fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol, y Cod Ymarfer Archwilio a'r Datganiad o Gyfrifoldebau a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Nid oes unrhyw gyfrifoldeb ar Swyddfa Archwilio Cymru (yr Archwilydd Cyffredinol a'i staff) na'r archwilydd penodedig, lle y bo'n gymwys, mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog na chyflogai arall yn unigol, nac i unrhyw drydydd parti.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, yn cynnwys ymgynghori â thrydydd partion perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru (a, lle y bo'n gymwys, ei archwilydd penodedig) yn drydydd parti perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn infoofficer@wao.gov.uk.

Cynhyrchwyd y ddogfen hon gan Huw Lloyd Jones a John Roberts o dan gyfarwyddyd Alan Morris.

Cynnwys

Rhaglen Reoleiddio ar gyfer Archwilio Perfformiad 2012-13

Gwaith archwilio perfformiad yng Nghyngor Sir Ynys Môn	4
Yr Asesiad Gwella	4
Cyflwyno adroddiadau	7
Astudiaethau llywodraeth leol	7
Gwaith arall a ddefnyddir gan yr Archwilydd Cyffredinol i lywio ei waith archwilio perfformiad yng Nghyngor Sir Ynys Môn	8
Gwaith archwilio ariannol yr Archwilydd Penodedig	8
Gwaith rheoleiddwyr perthnasol	9
Rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o waith archwilio perfformiad lleol yng nghyrrff unigol y GIG	9
Rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o astudiaethau gwerth am arian	9
Gwaith y gallai Cyngor Sir Ynys Môn fod wedi'i gomisiynu	10
Atodiadau	
Gwaith perfformiad Swyddfa Archwilio Cymru a gynlluniwyd ar gyfer 2012-13	11
Rolau a chyfrifoldebau	12
Tîm archwilio perfformiad Swyddfa Archwilio Cymru	14
Ffioedd	15
Rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o astudiaethau gwerth am arian	16

Rhaglen Reoleiddio

Gwaith archwilio perfformiad yng Nghyngor Sir Ynys Môn

1. Mae'r rhaglen hon yn nodi'r gwaith i'w gyflawni gan ac ar ran yr Archwilydd Cyffredinol yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (y Mesur), Deddf Llywodraeth Leol 1999 a Rhannau 2 a 3A o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.
2. **Mae Atodiad 1** yn crynhoi'r gweithgarwch a gynlluniwyd ar gyfer y flwyddyn. Nodir ystod y gwaith archwilio perfformiad y bydd yr Archwilydd Cyffredinol a'r rheoleiddwyr perthnasol yn ei gyflawni yn fanylach mewn Cynllun Gwaith ac Amserlen a gaiff ei adolygu bob chwarter.
3. **Mae Atodiadau 2 a 3** yn nodi rolau a chyfrifoldebau staff perthnasol Swyddfa Archwilio Cymru ynghyd â manylion cyswllt ar eu cyfer.
4. Nodir ffioedd ar gyfer gwaith archwilio perfformiad yr Archwilydd Cyffredinol yn **Atodiad 4**.
5. Pan fydd yr Archwilydd Cyffredinol yn nodi mater sy'n ddigon pwysig i ystyried cynnal arolygiad arbennig fel ymateb priodol iddo, bydd yn codi ffi ychwanegol am gynnal arolygiad o'r fath.

Yr Aseiad Gwella

6. Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal Aseiad Gwella blynyddol er mwyn penderfynu pa un a yw Cyngor Sir Ynys Môn (y Cyngor) yn debygol o gydymffurfio â gofynion Rhan 1 o'r Mesur. Mae hyn yn cynnwys y canlynol:
 - adolygiad o drefniadau'r Cyngor i sicrhau gwelliant parhaus;
 - astudiaethau gwella o feysydd a allai lesteirio ymdrechion i wella neu drawsnewid neu esgor ar aneffeithlonrwydd;
 - darnau penodol o waith sy'n ymwneud ag amcanion gwella a threfniadau'r Cyngor; ac
 - archwiliadau o gynlluniau gwella cyhoeddedig y Cyngor a'i hunanasesiad o berfformiad.
- a) **Trefniadau'r Cyngor i sicrhau gwelliant parhaus**
7. Bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn cynnal aseiad llawn o drefniadau'r Cyngor unwaith bob pedair blynedd, oni fydd ganddo bryderon sylweddol sy'n awgrymu y dylai adolygu'r trefniadau hynny'n amlach na hynny. Eleni, ni fyddwn yn cynnal aseiad llawn yn y Cyngor, ond yn lle hynny, byddwn yn gwneud gwaith dilynol ar y cynigion ar gyfer gwella ac unrhyw argymhellion statudol a nodwyd yn ein hasesiadau blaenorol.
8. Ym mis Awst 2011, gwnaethom **argymell** y dylai'r Cyngor:
 - fel mater o frys, cymryd camau i sicrhau bod gan y Cyngor y gallu a'r adnoddau i gyflawni ei swyddogaeth gyllid yn effeithiol.

-
9. Yn ogystal, gwnaethom y cynigion canlynol ar gyfer gwella:
- cytuno ar fesurau llwyddiant ar gyfer pob un o'i amcanion gwella ar gyfer 2011-12;
 - datblygu ymhellach allu pwyllgorau craffu i ddwyn y pwyllgor gwaith i gyfrif;
 - diweddarau blaenraglen waith y pwyllgor gwaith a'i hadolygu'n rheolaidd;
 - mynd i'r afael â'r heriau strategol sy'n wynebu'r swyddogaeth adnoddau dynol i'w galluogi i weithredu'n effeithiol a chefnogi gwelliant;
 - sicrhau bod trefniadau'r Cyngor ar gyfer rheoli a monitro prosiectau yn helpu i sicrhau'r arbedion sydd wrth wraidd ei Raglen Blaenoriaethau Fforddiadwy; ac
 - yn ddi-oed, ceisio eglurhad gan Lywodraeth Cymru o ran sut y gall y ddau ohonynt, gydag eraill, gydweithio i hyrwyddo adnewyddu democrataidd yn effeithiol.
10. Rydym eisoes wedi adrodd ar gynnydd mewn perthynas â'r materion a restrir uchod yn ein Hadroddiad Gwella Blynyddol, a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2012. Yn ystod 2012-13, byddwn yn diweddarau'r asesiadau cynharach hyn. Ym mis Ionawr 2012, gwnaethom **argymell** yn ychwanegol, er mwyn sicrhau y gellir cynnal adferiad y Cyngor, y dylai Gweinidogion Cymru:
- hyrwyddo trefniadau i drosglwyddo pwerau gwneud penderfyniadau yn raddol o'r Comisiynwyr i'r Weithrediaeth gysgodol; ac
 - wrth i'r broses o drosglwyddo pwerau gwneud penderfyniadau fynd rhagddi, ailddiffinio rôl y Comisiynwyr er mwyn iddynt fonitro cynnydd y Cyngor, tra'n parhau i feddu ar y pŵer i ymyrryd fel y bo angen.
11. Yn ogystal, gwnaethom y cynigion canlynol ar gyfer gwella:
- Dylai'r Cyngor wneud trefniadau sy'n galluogi'r Prif Weithredwr i ganolbwyntio ar:
 - arwain a datblygu'r Uwch Grŵp Arwain;
 - rheoli aelodau unigol o'r Uwch Grŵp Arwain, gan sicrhau eu bod yn atebol am gyflawni agweddau penodol ar agenda'r Cyngor ar gyfer gwella trefniadau llywodraethu; a
 - chynrychioli'r Cyngor yn allanol.
 - Dylai'r Cyngor ddatblygu rôl rheolwyr canol er mwyn sicrhau'r canlynol:
 - ar y cyd, eu bod yn rhoi adborth i uwch reolwyr am y broses o weithredu newid; ac
 - yn unigol ac ar y cyd, eu bod yn atebol am gyflawni newid gweithredol yn y gwasanaethau a reolir ganddynt.
 - Dylai'r Cyngor sicrhau bod ganddo allu ac adnoddau digonol yn ei wasanaethau cyllid, Adnoddau Dynol a TGCh i:
 - gyflawni'r swyddogaethau corfforaethol angenrheidiol sy'n gysylltiedig â phob un o'r gwasanaethau hyn i'r safonau gofynnol; a
 - rhoi cymorth i wasanaethau eraill y Cyngor yn unol â safonau y cytunwyd arnynt.

- Dylai'r Cyngor wneud y canlynol:
 - dynodi ei amcanion gwella ar gyfer 2012-13 mewn modd sy'n ei alluogi i benderfynu pa un a'u cyflawnwyd ai peidio ac i gyflwyno adroddiadau cysylltiedig; a
 - defnyddio ei ddadansoddiad o berfformiad 2011-12 i ddysgu o'i lwyddiannau ac i benderfynu pa gamau y mae angen iddo eu cymryd i wella a chyflwyno adroddiad arnynt.

12. Bydd ein gwaith yn ystod 2012-13 yn asesu cynnydd yn erbyn pob un o'r argymhellion hyn a'r cynigion ar gyfer gwella.

b) **Astudiaethau gwella**

13. Yn ei lythyr dyddiedig 13 Mawrth 2012, nododd yr Archwilydd Cyffredinol ei gynigion ar gyfer astudiaethau gwella eleni, sef:

- themâu allweddol o asesiadau Awdurdodau Gwella o'u perfformiad;
- effeithiolrwydd gwaith craffu; ac
- adolygiadau awdurdodau o drefniadau llywodraethu a'r broses o baratoi Datganiadau Llywodraethu Blynnyddol.

c) **Gwaith penodol**

14. Nodir ein cynigion ar gyfer gwaith lleol eleni yn **Arddangosyn 1**.

Arddangosyn 1

Enw'r astudiaeth	Rhesymeg
Cydweithio	Mae cydweithio effeithiol yn parhau i fod yn opsiwn pwysig i'r Cyngor wrth ddarparu gwell gwasanaethau.
Digartrefedd	Mae digartrefedd yn faes lle yr ymddengys bod y Cyngor yn tanberfformio. Bydd y maes hwn yn arbennig o heriol yng nghyd-destun y diwygiadau lles arfaethedig.
Materion yn deillio o weithgarwch arolygu Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) ac Estyn	Byddwn yn cydweithio'n agos ag AGGCC, Estyn a'r Cyngor i bennu cwmpas gwaith a allai godi o ganlyniad i'r arolygiad arfaethedig gan Estyn ac o werthusiad AGGCC o berfformiad y Cyngor wrth ddarparu gwasanaethau cymdeithasol.

d) **Archwiliadau o'r 'Cynllun Gwella' a'r 'Asesiad o Berfformiad'**

15. Mae'r Mesur yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliadau o b'un a yw'r Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau mewn perthynas â chynllunio ar gyfer gwella a chyhoeddi gwybodaeth am wella, ac wedi gweithredu yn unol â chanllawiau Gweinidogion Cymru.
16. Mae dyletswydd ar awdurdodau gwella i gyhoeddi Cynllun Gwella cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl dechrau'r flwyddyn ariannol. Mae'r Mesur yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliad o'r cynllun hwn ac i ddatgan pa un a yw o'r farn bod y Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau ac wedi gweithredu'n unol â chanllawiau statudol.
17. Rhaid i awdurdodau gwella hefyd gynnal 'Asesiad o Berfformiad' a chyhoeddi gwybodaeth am welliant erbyn diwedd mis Hydref bob blwyddyn. Mae'n ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliad o'r asesiad a'r cyhoeddiad, a datgan pa un a yw o'r farn bod y Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau ac wedi gweithredu'n unol â chanllawiau statudol.

Cyflwyno adroddiadau

18. Byddwn yn ysgrifennu at y Cyngor i gyflwyno adroddiad ffurfiol ar ein hadolygiad dilynol o drefniadau'r Cyngor i sicrhau gwelliant parhaus. Yn y llythyr hwnnw, byddwn hefyd yn cyflwyno adroddiad ar ganfyddiadau'r archwiliad o Gynllun Gwella'r Cyngor, ac yn cyflwyno sylwadau ar gadernid y cynlluniau y mae'r Cyngor wedi'u rhoi ar waith.
19. Byddwn yn cyflwyno adroddiad i'r Cyngor ar bob Astudiaeth Wella. Cyhoeddir crynodeb cenedlaethol o bob Astudiaeth Wella hefyd.
20. Byddwn yn ysgrifennu at y Cyngor yn dilyn ein harchwiliad o hunanasesiad y Cyngor i gyflwyno adroddiad ffurfiol ar ganfyddiadau'r archwiliad, gan gynnwys sylwebaeth ar gadernid a dilysrwydd asesiad y Cyngor ei hun.
21. Byddwn yn cyflwyno adroddiad ar ganfyddiadau pob prosiect penodol i'r Cyngor.
22. Yn ystod 2013, byddwn yn cyhoeddi Adroddiad Gwella Blynyddol sy'n crynhoi'r holl waith a wnaed gan Swyddfa Archwilio Cymru a'r rheoleiddwyr perthnasol ac yn adrodd ar y gwaith hwnnw.

Astudiaethau llywodraeth leol

23. Mae'n ddyletswydd hefyd ar yr Archwilydd Cyffredinol i gynnal astudiaethau o awdurdodau lleol o dan adrannau 41 a 42 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Yn ystod 2012-13, bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn cynnal astudiaeth o'r gwasanaethau a ddarperir i bobl ifanc nad ydynt mewn cyflogaeth, addysg na hyfforddiant (NEETS).

Gwaith arall a ddefnyddir gan yr Archwilydd Cyffredinol i lywio ei waith archwilio perfformiad yn y Cyngor

24. Gall yr Archwilydd Cyffredinol ddefnyddio gwaith arall wrth lunio ei gasgliadau o ran y Cyngor. Mae'r gwaith hwn yn cynnwys:
- gwaith archwilio ariannol yr Archwilydd Penodedig;
 - gwaith rheoleiddwyr perthnasol, yn arbennig Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC), Estyn a Chomisiynydd yr Iaith Gymraeg;
 - rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o waith archwilio perfformiad lleol yng nghyrrff unigol y GIG;
 - rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o astudiaethau gwerth am arian sy'n ystyried darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd Llywodraeth Cymru, y cyrff a noddir ganddi a'i chyrrff cysylltiedig wrth ddefnyddio eu hadnoddau i gyflawni eu swyddogaethau;
 - gwaith y gallai'r Cyngor fod wedi'i gomisiynu.

Gwaith archwilio ariannol yr Archwilydd Penodedig

25. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn penodi archwilwyr o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 i archwilio a chyflwyno adroddiadau ar gyfrifon awdurdodau lleol. Mae adroddiadau archwilio yn cynnwys barn ar y canlynol:
- pa un a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r corff, neu'n ei chyflwyno'n deg;
 - a yw'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi'n gywir yn unol â deddfwriaeth berthnasol, cyfarwyddiadau a safonau cyfrifyddu cymwys; a
 - rheoleidd-dra'r trafodion, mewn cyrff lle bo hyn yn ofynnol.
26. Bydd archwilwyr hefyd yn astudio datganiad llywodraethu neu ddatganiad am reolaeth fewnol y Cyngor ac yn nodi unrhyw achos lle nad yw'n unol â'r gofynion perthnasol neu lle y gall fod yn gamarweiniol neu'n anghyson ag unrhyw wybodaeth arall y maent yn ymwybodol ohoni.
27. Mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Archwilwyr Penodedig fodloni eu hunain bod corff a archwilir wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd yn ei ddefnydd o adnoddau. Bydd archwilwyr yn defnyddio meini prawf a nodir gan yr Archwilydd Cyffredinol ac yn dibynnu ar yr Aseiad Gwella a gwaith arall a wneir gan yr Archwilydd Cyffredinol neu reoleiddwyr perthnasol.

Gwaith rheoleiddwyr perthnasol

28. Mae Estyn ac AGGCC hefyd yn cyflawni gwaith yn ymwneud â chynghorau yng Nghymru. Disgrifir natur y gwaith hwnnw a'r swyddogaethau deddfwriaethol sy'n ei ategu yn **Atodiad 2**. Mae **Arddangosyn 2** yn nodi gweithgarwch rheoleiddio a gynlluniwyd gan Estyn ac AGGCC. Caiff y gwaith hwn a gwaith arall a all godi ei gynnwys pan ddiweddarir y Rhaglen Waith ac Amserlen.

Arddangosyn 2: Gweithgarwch rheoleiddio arall a gynlluniwyd

Estyn	
Arolygiad o Wasanaethau Addysg y Cyngor i Blant a Phobl Ifanc.	21 i 25 Mai 2012
AGGCC	
Bydd AGGCC yn nodi unrhyw waith maes ar gyfer 2012-13 ar ôl cwblhau'r gwerthusiad o berfformiad ar gyfer 2011-12.	

29. Mae Comisiynydd yr Iaith Gymraeg (y Comisiynydd) yn monitro cynnydd cynghorau wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd yn Gymraeg. Mae'r Comisiynydd yn gweithio gyda chynghorau i'w helpu i ddatblygu eu Cynlluniau Iaith Gymraeg statudol sy'n amlinellu'r ffordd y maent yn darparu gwasanaethau i'r cyhoedd yn Gymraeg.

Rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o waith archwilio perfformiad lleol yng nghyrrff unigol y GIG

30. Fel archwilydd allanol y GIG yng Nghymru, mae gan yr Archwilydd Cyffredinol hefyd raglen archwilio ariannol ac archwilio perfformiad yn ymwneud â chyrrff ieuchyd lleol unigol hefyd. Wrth i gydweithio ym maes ieuchyd a gofal cymdeithasol ddod yn fwy cyffredin, bydd y gwaith hwn yn dod yn fwyfwy perthnasol i'w waith Asesu Gwelliant.

Rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o astudiaethau gwerth am arian

31. Fel arfer cyflwynir adroddiadau sy'n deillio o raglen astudiaethau gwerth am arian yr Archwilydd Cyffredinol gerbron y Cynulliad Cenedlaethol i'w hystyried gan ei Phwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus. Gan fod llawer o'r astudiaethau hyn yn gorgyffwrdd â gwahanol rannau o'r sector cyhoeddus yng Nghymru, yn aml byddant yn berthnasol i'w waith mewn llywodraeth leol. Er y gall newid yn ystod y flwyddyn, mae **Atodiad 5** yn rhestru'r astudiaethau gwerth am arian y mae'r Archwilydd Cyffredinol wedi ymrwymo iddynt ar hyn o bryd. Fel y nodir ym mharagraff **22**, gall astudiaethau llywodraeth leol yr Archwilydd Cyffredinol ffurfio rhan o astudiaeth gwerth am arian ehangach.

Gwaith y gallai Cyngor Sir Ynys Môn fod wedi'i gomisiynu

- 32.** O dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Deddf Llywodraeth Cymru 2006, gall y Cyngor gomisiynu gwaith gan yr Archwilydd Cyffredinol. Dylai'r Cyngor drafod hyn yn gyntaf gyda Swyddfa Archwilio Cymru.

Atodiad 1

Gwaith archwilio perfformiad Swyddfa Archwilio Cymru a gynlluniwyd ar gyfer 2012-13

Astudiaeth Llywodraeth Leol Cymru-gyfan 2012-13 – Pobl Ifanc nad ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant (NEETS)

Archwiliad o'r Cynllun Gwella

Gwaith dilynol ar argymhellion blaenorol a chynigion blaenorol ar gyfer gwella

Cyhoeddi'r archwiliad o'r asesiad o berfformiad, gan gynnwys profi a dilysu gwaith asesu perfformiad yr awdurdod

Archwiliad o Ddangosyddion Perfformiad

Asesiad risg o fudd-dal tai a budd-dal treth gyngor

Astudiaeth Wella – themâu allweddol o'r asesiadau o berfformiad

Astudiaeth Wella – effeithiolrwydd gwaith craffu

Astudiaeth Wella - adolygiadau awdurdodau o drefniadau llywodraethu a'r broses o baratoi Datganiadau Llywodraethu Blynnyddol

Cydweithio

Digartrefedd

Materion yn deillio o weithgarwch arolygu Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) ac Estyn

** Mae rhaglen waith a ffi pob blwyddyn yn cwmpasu un cylch o waith Asesu Gwelliant. Fodd bynnag, mae'n bosibl na fydd y gwaith hwn yn cyd-fynd yn union â chyfnod sy'n dechrau ar 1 Ebrill ac yn gorffen ar 31 Mawrth. Felly mae'n bosibl y bydd y gwaith a wneir i gyflawni ein rhaglen waith flynyddol yn ymestyn dros flynyddoedd ariannol.*

Atodiad 2

Rolau a chyfrifoldebau

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cynnwys yr Archwilydd Cyffredinol a'i staff. Nodir prif swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol yn Neddfau Llywodraeth Cymru 1998 a 2006, Deddf Llywodraeth Leol 1999, Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.

Cyfarwyddwr y Grŵp Perfformiad

Mae Cyfarwyddwr y Grŵp Perfformiad yn uniongyrchol atebol i'r Archwilydd Cyffredinol am oruchwylio'r broses o gyflawni'r holl waith archwilio perfformiad yn y Cyngor.

Rheolwr Llywodraeth Leol (Rhanbarth Gogledd Cymru)

Mae'r Rheolwr yn atebol i Gyfarwyddwr y Grŵp ac ef yw'r prif gyswllt ar gyfer y gwaith Asesu Gwelliant ar lefel uwch swyddog a lefel wleidyddol mewn cyrff llywodraeth leol. Bydd y Rheolwr yn cyflwyno adroddiadau ar yr Asesiad Gwella i'r Cyngor.

Arweinydd Archwilio Perfformiad

Mae'r Arweinydd Archwilio Perfformiad yn cynllunio ac yn cydgyssylltu mewnbwn i'r Asesiad Gwella ymhob cyngor.

Archwilwyr Penodedig

Mae'n rhaid i'r Archwilydd a benodir gan yr Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliadau sy'n cyflawni'r dyletswyddau statudol a osodwyd arno gan Ddeddfau 1999 a 2004. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cyhoeddi Cod sy'n rhagnodi'r ffordd y disgwyilir i archwilwyr gyflawni eu swyddogaethau.

Rheoleiddwyr perthnasol

Cynhwysir prif swyddogaethau AGGCC ym Mhennod 6 o Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Iechyd Cymunedol a Safonau) 2003.

Mae Estyn yn cynnal arolygiadau o Wasanaethau Addysg Awdurdodau Lleol ar gyfer Plant a Phobl Ifanc o dan Adran 38 o Ddeddf Addysg 1997. Mae'r arolygiadau hyn yn ffurfio rhan o gylch tair blynedd a ddechreuodd yn 2010-11. Bydd Estyn hefyd yn cynnal arolygiadau dilynol yn ôl yr angen.

Mae gan Estyn bwerau hefyd o dan Ddeddf Addysg 2005 ac Adran 86 o Ddeddf Dysgu a Sgiliau 2000. Cynhelir arolygiadau eraill Estyn a all gynnwys darpariaeth cynghorau o dan Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 a chytundeb rhwng Estyn a'r Ganolfan Byd Gwaith. Sefydlwyd y cyfnod hysbysu ar gyfer holl arolygiadau Estyn drwy gytundeb rhwng Estyn a darparwyr y gwasanaeth ym mhob sector. Gan fod y cyfnod hwn yn aml yn weddol fyr (tri mis fel arfer), nid yw'n bosibl cyhoeddi manylion unrhyw arolygiadau nas hysbyswyd y

darparwr ohonynt ar ddechrau'r flwyddyn ariannol. Yn yr achosion hyn, cyn gynted ag yr hysbysir y darparwr o'r arolygiad, rhoddir y manylion i Swyddfa Archwilio Cymru, a fydd yn diweddarau'r Cynllun Gwaith ac Amserlen.

Mae Comisiynydd yr Iaith Gymraeg yn rôl statudol annibynnol a sefydlwyd gan Fesur yr Iaith Gymraeg (Cymru) 2011. Prif swyddogaeth y Comisiynydd yw hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r iaith Gymraeg.

Atodiad 3

Tîm archwilio perfformiad Swyddfa Archwilio Cymru

Enw	Rôl	Ffôn	E-bost
Alan Morris	Cyfarwyddwr Grŵp	07818 427472	Alan.Morris@wao.gov.uk
Huw Lloyd Jones	Rheolwr (Rhanbarth Gogledd Cymru)	01248 681980 07813 822017	Huw.LloydJones@wao.gov.uk
John Roberts	Arweinydd Archwilio Perfformiad	07818 427488	John.Roberts@wao.gov.uk

Atodiad 4

Ffioedd

Y ffi arfaethedig ar gyfer y cyfnod rhwng mis Ebrill 2012 a mis Mawrth 2013 yw £169,972 (ynghyd â TAW) ac fe'i codir mewn rhandaliadau cyfwerth rhwng mis Ebrill 2012 a mis Mawrth 2013. Nodir ein ffi isod.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cael grant gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cyflawni Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella. Defnyddir rhan o'r grant hwn i roi cymhorthdal tuag at ffioedd ar gyfer gwaith Asesu Gwelliant. Eleni mae'r cymhorthdal wedi'i ddyrannu'n gyfartal rhwng y 22 o awdurdodau unedol.

Y ffi

	Ffi o fis Ebrill 2012 hyd at fis Mawrth 2013* (£)
Cyfanswm y ffi ar gyfer gwaith Asesu Gwelliant ac archwiliadau	204,972
Llai cymhorthdal Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella	35,000
Ffi a godir ar yr awdurdod	169,972

**Dim ond am archwilio perfformiad y codir y ffi ac nid yw'n cwmpasu gwaith archwilio ariannol yr Archwilydd Penodedig.*

Atodiad 5

Rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol o astudiaethau gwerth am arian

Gwaith sy'n mynd rhagddo

Cronfeydd strwythurol yr UE 2007-13

Llywio gofal iechyd

Gwireddu buddiannau contract meddygon ymgynghorol y GIG

Gwerthu Gwesty River Lodge (gynt), Llangollen

Gofal iechyd ledled y DU (mewn cydweithrediad â'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol, Audit Scotland a Swyddfa Archwilio Gogledd Iwerddon)

Menter Twyll Genedlaethol 2010-11

Cyberthynas Llywodraeth Cymru â Chymdeithas Lleiafrifoedd Ethnig Cymru Gyfan

Gofal iechyd parhaus

Cynllunio at argyfwng - argyfyngau sifil posibl

Addysg plant sy'n derbyn gofal

Darlun o wasanaethau cyhoeddus - cyllid iechyd

Strategaeth leoli Llywodraeth Cymru

Caffael gwasanaethau ymgynghori yn y sector cyhoeddus

Gwasanaethau iechyd meddwl plant a'r glasod - gwaith dilynol

Comisiwn Coedwigaeth Cymru - gwaith dilynol

Astudiaethau a gynlluniwyd nad ydynt wedi dechrau eto

Trefniadau Llywodraeth Cymru ar gyfer gweithio gyda'r trydydd sector

Pobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET)

Rheoli meddyginiaethau

Rheoli a chynllunio ariannol ym maes addysg uwch

Athrawon cyflenwi (ar y cyd ag Estyn o bosibl)

Cynllunio'r gweithlu yn y sector cyhoeddus/rheoli'r gwaith o leihau'r gweithlu

Grantiau i ffermwyr (gan ganolbwyntio o bosibl ar gynllun amaeth-amgylchedd Glastir)

Noder: Yn ogystal â'r rhestr hon, mae'n debygol y bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn penderfynu cyhoeddi adroddiad(au) cryno cenedlaethol yn dilyn gwaith archwilio perfformiad lleol diweddar mewn perthynas â'r GIG ar ofal heb ei drefnu a'r gwaith o reoli cyflyrau cronig.

WALES **AUDIT** OFFICE

SWYDDFA **ARCHWILIO** CYMRU

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Ffôn: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Ffacs: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-mail: info@wao.gov.uk

E-bost: info@wao.gov.uk

Website: www.wao.gov.uk

Gwefan: www.wao.gov.uk